

**Preprečevanje in zmanjševanje škode zaradi uživanja alkohola in
tveganih življenjskih slogov mladih v Mestni občini Ljubljana –
TropTNT**

Doc.dr. Vera Grebenc

Končno poročilo

Naslov projekta: **Preprečevanje in zmanjševanje škode zaradi uživanja alkohola in tveganih življenjskih slogov mladih v Mestni občini Ljubljana – TropTNT***

Izvajalec: Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za socialno delo
Topniška ulica 31
1000 Ljubljana

Nosilka projekta: doc.dr. Vera Grebenc,
Sodelavci: ad.dr. Amra Šabić
študentke in študenti fakultete

Financer: Mestna občina Ljubljana

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo

V Ljubljani, december 2017

*Taktike raziskovanja in obvladovanja prihodnosti

Na Fakulteti za socialno delo izvajamo različne aktivnosti, s katerimi želimo pomagati mladim na področju preprečevanja in zmanjševanja tveganja zaradi uživanja alkohola in drugih tveganih življenjskih slogov, ki so povezani z odraščanjem in osamosvajanjem. Aktivnosti so namenjene mladim, v starostni skupini od 14 do 19 let. Z njimi se srečujemo v osnovnih šolah, srednjih šolah, pridružimo pa se jim tudi na drugih lokacijah, kjer se organizirano zbirajo. Del aktivnosti pripravljamo tudi za starše v obliki klepetalnic v živo in prek spleta. Vsebine in metode dela razvijamo po načelu soustvarjanja, torej skupaj z mladimi – za mlade, okvir in vodilo pri delu pa predstavlja metoda ocenjevanja tveganja in načrtovanja prihodnosti. Pri načrtovanju in izvajanju projekta upoštevamo potrebe mladih ljudi po druženju, samouresničevanju, aktivnosti, sprejetosti, prevzemanju odgovornosti, vključenosti; poleg tega pa tudi kompleksnost situacij tveganj, kjer gre lahko poleg uživanja alkohola tudi za sočasne druge prakse tveganih obnašanj: uporaba drugih drog, nezaščitena spolnost, nasilje.

Pri vsebini delavnic se ne osredotočamo le na ravnanja mladih ampak tudi na okolje. Na tak način so mladi lahko sodelovali pri interpretaciji vsakdanjega sveta in pri umestitvi njihovih izkušenj, stališč in ravnanj v družbeni kontekst. Mladi, ki so sodelovali na delavnicah, so ob vodeni diskusiji, z upoštevanjem elementov analize tveganja, pojasnjevali izkušnje, sodelovali pri iskanju novih, predvsem bolj konkretnih in trajnih odgovorov na raznovrstnost potreb in interesov.

Projekt sestavlja več programov, ki jih izvajajo različne ekipe. Na tak način se lahko bolj približamo različnim skupinam in sočasno delujemo na več lokacijah. S programom »Varnejše odraščanje« delujemo v devetih razredih osnovne šole, »Načrtovalnice obvladovanja tveganj« so namenjene srednješolcem, »Leteče ekipe« je program vrstniške podpore v skupnosti in na organiziranih zbirališčih mladih, program »Afterparti« je namenjen pogovorom z mladimi po dogodkih in spodbujanju refleksije preteklih dejanj. Staršem ponujamo dva programa »Klepetalnice za starše«, in sicer v obliki skupnih ali individualnih srečanj na spletu ali v živo. Spletno svetovanje izvaja sodelavka Maja Herzog in poteka na spletnem naslovu <http://nevidno-lepilo.si/projekt-varni-kot/>. Skupine za starše, ki potekajo v živo pa so oblikovane kot podporne skupine, ki deluje po načelu krepitve moči in vzajemne podpore.

V vsakem od izvajanih programov vsebine delavnic izbiramo skupaj z udeleženci. Udeleženci so tisti, ki odprejo za njih aktualne teme vsakdanjega življenja (druženje in medsebojni odnosi, interesi in šolanje, posebni dogodki in situacije, vsakdanji opravki in obveznosti, preživljanje prostega časa in drugo) in o katerih potem steče proces ocene tveganja. Skupaj nato analiziramo

situacije, prepoznavamo tveganja v teh situacijah, razpravljamo o pozitivnih izidih in morebitnih škodljivih posledicah, do katerih lahko pride. Skupaj tudi načrtujemo, kako zmanjšati nevarnosti, preprečevati negativne izide in izdelati pozitivne scenarije prihodnosti. Cilj naših programov je povečanje sposobnosti za kritično ovrednotenje tveganjih situacij ter načrtovanje zmanjševanja nezaželenih posledic. To pomeni, da se o vprašanih uživanja alkohola in drugih drog, prvih izkušenj v spolnosti, pretirani uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije, problematiki medvrstniškega nasilja in številnih drugih za današnjo družbo specifičnih tveganj, pogovarjamo »v kontekstu«, upoštevajoč kompleksnost vsakdanjega življenja mladih. Pri tem ne gre le za podajanje informacij, ampak za umestitev teh informacij v njihovo vsakdanjo izkušnjo.

S projektom želimo narediti korak več kot le informiranje mladih. Mladim danes dostop do raznovrstnih informacij ne predstavlja nobene težave, problem imajo, ker dostikrat ne vedo, kaj s temi informacijami početi, kam jih uvrstiti in koliko se na njih zanesti. Pogosto so jim te informacije vsiljene kot samoumevne, prepričljivo poenostavljene in verodostojne in zato težko ocenijo njihovo resnično vrednost in relevantnost. O tveganjih se mladi v obdobju osamosvajanja težje pogovarjajo s starši in učitelji, včasih tudi zato, ker starejši slabo poznajo konkretno dogajanje v svetu mladih (značilnosti trenutnih situacij tveganj, spremenjen slog preživljanja prostega časa, tehnološke spremembe, masovne potrošniške ponudbe, novi interesi). Pridobljene informacije in značilnosti situacij težko preverijo pri ljudeh, ki imajo več izkušenj. Naše aktivnosti jim omogočajo, da s pogovorom uspejo uvrstiti izkušnje v svoj vrednostni sistem, saj le tako postanejo uporabne. V pogovoru z drugimi razmišljajo o določenih temah, si ustvarijo svoje mnenje in ga znajo tudi pojasniti. S tem razvijajo in krepijo lastnosti, ki jim omogočijo, da se bolj pripravljeni soočajo z različnimi izzivi odraščanja, so bolj pozorni na tveganja in na možnosti, kako se tveganim ravnanjem bodisi izogniti bodisi zmanjšati verjetnost, da pride do neželenih posledic.

Zavedamo se, da imajo mladi veliko raje izkustveno učenje, kakor poslušanje predavanj in svaril. Težko poslušajo navodila o tem, kako naj ravnajo s svojo prihodnostjo, saj živijo tukaj in zdaj. Zato naše skupine temeljijo na tem, da najprej zagotovimo varen prostor in poskrbimo za dobro in sproščeno vzdušje, šele v takih pogojih namreč lahko steče konstruktiven pogovor. Pomembno je, da se med nami in udeleženci vzpostavi osebni odnos in da vsi v skupini skrbimo za spoštljiv odnos drug do drugega. Na naših delavnicah soustvarjamo z udeleženci, kar pomeni, da imajo tudi učenci vpliv na potek delavnic, izbirajo teme, sodelujejo pri postavljanju

pravil in sooblikujejo vsebine. Skupaj se učimo, delimo mnenja, podelimo svoje izkušnje in zgodbe. Tako med seboj povežemo pretekle izkušnje in se iz njih učimo za prihodnje izzive.

V času od prvega marca do petnajstega novembra smo delovali vzporedno na več lokacijah in z različnimi skupinami. V projekt je bilo vključeno 24 prostovoljcev (večinoma študentk in študentov socialnega dela).

Sodelovali smo z različnimi vladnimi in nevladnimi organizacijami in društvi: Društvo Up, Nevidno lepilo, Društvo za nenasilno komunikacijo, Kralji ulice, Stigma, Drogart, Policijska uprava Ljubljana, Pediatrična klinika, Zavod ICANNA, Javni zavod Mladi zmaji, Produkcijška šola, Zveza prijateljev mladine Moste in tudi s posameznimi strokovnjaki in strokovnjakinjami iz drugih organizacij in področij.

Vstopili smo v šest razredov štirih osnovnih šol, spoznali smo se z dijaki štirih srednjih šol, družili smo se v več neformalnih skupinah in izvajali terenske obiske v Javnem zavodu Mladi zmaji v Črnučah. Za izvedbo aktivnosti za starše smo razvejali mrežo kontaktov in vzpostavili bazo za srečevanje na Fakulteti za socialno delo.

V času izvajanja projekta smo organizirali izobraževanja za prostovoljce- izvajalce delavnic (6 srečanj preko Univerzitetnega kariernega centra, skupno 24 ur izobraževanj).

Postavili smo spletno stran projekta in spletno stran svetovalnica za starše.

Napisali smo svoj kodeks etike.

Projekt smo predstavili na več javnih dogodkih in strokovnih srečanjih.

Podrobnejši opis izvedenih aktivnosti sledi v nadaljevanju.

1 DELO Z OSNOVNOŠOLCI

Aktivnosti, ki smo jih planirali za osnovnošolce smo izvedli najbolj v skladu s pričakovanji, smo pa ugotovili, da je za smiselno zaokroženo delo v skupini potrebno vsaj 8 srečanj. Izkazalo se je, da bo tudi v OŠ potrebno razmišljati o individualnem delu z mladimi in o oblikah dela skupaj z mladimi in starši.

Planirano

Program	Tip izvedbe	ŠTEVIL O UDELEŽENCEV	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Števil o izved b Skupin	Števil o ur na izvaja lca	Ur e sku paj
OŠ	Delavnice OŠ	4 razredi učencev	Priprava na delavnice (10h) Izvedba uvodnega srečanja (2h) in 6 delavnic (12h)	2	4	24	19 2

Izvedeno

Program	Tip izvedbe	ŠTEVIL O UDELEŽENCEV	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Števil o izved b Skupin	Števil o ur na izvaja lca	Ur e sku paj
OŠ	Delavnice OŠ	Delujem o v 6 razredih učencev	V povprečju izvedemo 8 delavnic, (15 ur za izvedbo delavnic, 14 za priprave, organizacijo in pisanje poročila	Skupno število izvajalcev aktivnosti: 8, 2 na delavnico.	6 skupin, skupno srečanj	29	34 8

	Individu alno delo	1 OŠ (dve učenki)	Povprečno dve uri na teden.	2 (ena prostovolj ka na eno učenko)	10	10	20
--	-----------------------	-------------------------	--------------------------------	--	----	----	----

Delo z osnovnošolci je potekalo na štirih osnovnih šolah, v šestih skupinah učencev in z dvema učenkama individualno. Glavni cilj je bilo preventivno delo in zmanjševanje škode na področju različnih tveganih življenjskih situacij učencev. Osredotočili smo se na zadnje razrede OŠ in tako zajeli mlade še preden so vstopili v srednjo šolo. Razvijali in utrjevali smo tiste lastnosti učencev, ki omogočijo, da se možnost tveganega ravnanja zmanjša oz. da do škodljivih posledic ne pride. Pogovarjali smo se o potrebah, ki so jih izrazili učenci, ne le uživanje alkohola ampak tudi kvalitetno preživljanje prostega časa, krepitev samopodobe, vzroki in posledice vseh oblik zasvojenosti, skrb človeka za telesno in duševno zdravje, spolnost, odnosi med vrstniki, odnosi otrok-starši (oz. odrasli), problematika nasilja in drugo.

Delo je temeljilo na podlagi refleksije osebnih izkušenj in upoštevajoč korake in principe ocene analize tveganja. Sodelovanje z učenci je temeljilo na soustvarjanju, kar pomeni, da so delavnice ustvarjali skupaj in jih prilagajali potrebam učencev. Tekom izvajanja delavnic smo se držali etičnih načel, delali na krepitvi moči posameznikov in skupine, krepili odgovornost vseh sodelujočih.

Prav na vseh šolah, kjer smo izvajali aktivnosti, so poročali o izboljšanju klime v razredih, naša prisotnost je vplivala na pogovor in večjo pozornost o tveganjih tudi v šolski skupnosti.

OŠ NOVE FUŽINE (dve skupini, spomladanska in jesenska)

Na osnovni šoli Nove Fužine so delovale tri prostovoljke, Neža Haler, Laura Gasser in Manca Kravanja. Izvedle so sedem srečanj. Srečanj se je udeležilo od 19 do 21 devetošolcev.

Aktivnosti na OŠ Nove Fužine so se izvajala v okviru pouka, po dogovoru z učitelji. Skupaj smo imeli 7 srečanj po 2 šolski uri in uvodno srečanje. Prvo in drugo srečanje smo posvetile temu, da smo z skupino vzpostavile dober odnos in zaupen prostor.

Na uvodnem srečanju smo sklenili dogovor o sodelovanju in se spoznali med sabo. Prva in druga delavnica sta bili namenjeni pogovoru o spolnosti in odnosih ter predstaviti mladim varno

spolnost. Pogovor o drogah in odvisnosti se je spontano zgodil na tretji delavnici, ko so izvajalke izhajale iz dane situacije. Droge in odvisnost so bile še vedno tema četrte delavnice. Peta delavnica je bila posvečena zaključni zabavi po valeti in možnim tveganjem v povezavi s tem dogodkom. Na predzadnji delavnici so izvajalke pustile odprt prostor za udeležence. Z učenci so se pogovarjale o za njih aktualnih temah, kot so alkohol, spolnost, droge, odvisnost, predoziranje, puberteta, odraščanje, prehod v srednjo šolo itn. zadnja delavnica je bila namenjena prehodu v srednjo šolo.

Na vsaki delavnici smo skupaj pogledali vsa tveganja/škodo, ki mladostnike lahko doletijo v konkretni situaciji in kako se lahko tveganjem izognejo oziroma v situaciji znajo odreagirati. Vedno smo si vzeli tudi čas za ice breaker- tako da se je skupina med seboj še bolj povezala, otroke pa smo spoznale v različnih situacijah. Na koncu delavnic smo naredile kratko evalvacijo. S skupino smo vzpostavile odličen odnos. Otroci so nam zaupali, tako da smo prišli tudi do tem, ki jih nismo pričakovali.

Na OŠ Fužine je bil v projekt vključen celoten razred. Prednost te organizacije delavnic je v tem, da smo jih vpeljale v reden pouk otrok in tako zajele celoten razred. Na delavnicah nismo imele le otroke, ki jih je naš projekt zanimal, temveč celotno populacijo devetega razreda OŠ. To se je na začetku kazalo v dinamiki, saj jih je bilo kar nekaj »neprostovoljnih uporabnikov«. Kasneje, ko smo vzpostavili odnos in se zblížali, ter pogovarjali o tematikah, ki so jih zanimale in na način, ki jim je blizu, se je dinamika v skupini spremenila v zelo sodelovalno.

Otroci so bili z delavnico zadovoljni, o tem so nam poročali sami, podobne vtise so nam sporočili tudi učitelji in svetovalni delavci na šoli.

Prav tak pristop se je izkazal za ključnega v primeru dekleta, za katero smo dodatno izvedle individualno intervencijo.

V šolskem letu 2017/18 smo na OŠ Nove Fužine začele delo z novim razredom devetošolcev. Izvedle smo že 4 srečanja oziroma delavnice, poleg uvodne delavnice je potekal proces podobno kot v prejšnji skupini. Izpostavljene teme so bile zelo podobne temam, ki so jih izpostavili učenci na drugi šoli, kjer tudi izvajano delavnice v istem obdobju (OŠ Božidarja Jakca), in sicer: alkohol, kajenje, spolnost, zveze, droge, vpis na srednjo šolo, kako izbrati primerno šolo. Mladi se zelo zavedajo, da je za njih ta prehod pomemben in zavedajo se morebitnih tveganj, ki jih lahko doletijo. Čeprav se na prvi pogled zdi dogajanje in potek

delavnic na obeh OŠ enak, je dinamika vsakega razreda drugačna in se ji moramo nenehno prilagajati ter iskati ustrezne strategije vodenja in usmerjanja.

OŠ VIŽMARJE BROD (dve skupini, spomladanska in jesenska)

Na osnovni šoli Vižmarje Brod so delovali trije prostovoljci, Vida Vincek, Anže Trček in Anja Koren. Izvedli so osem srečanj. Na delavnice je prihajalo od 5 do 15 udeležencev.

Za jesensko skupino (novi 9 razred) je planiranih novih 8 delavnic, 4 so že izvedene, 4 delavnice so v teku izvedbe.

Vedno smo najprej izvedli sprostitevno igro, za boljšo dinamiko skupine in šele nato začele z glavno temo srečanja. Udeleženci so sodelovali in odpirali nova vprašanja za delavnice. Konec so vedno namenili za evalvacije učencev in sprostitev.

Sklop srečan sledi naslednjemu procesu: Prva delavnica je bila predvsem namenjena sklenitvi dogovora in na predstavitvi analize tveganja ter spoznavanju med sabo. Drugo srečanje je bilo namenjeno dogodku, ki ga pričakujejo (v konkretnem primeru preživljanju novega leta in možnim nevarnostim, ki so s tem povezane. Želeli smo spodbuditi druge perspektive, povezovanje, razumevanje in zavezništvo, perspektivo moči. Tretje srečanje je bilo namenjeno medsebojnemu povezovanju in pogovoru o preživetem novem letu. Tema četrte delavnice je bila predvsem varna spolnost. Peto srečanje je temeljilo na ustvarjanju pozitivne naravnosti med člani skupine in vzpodbujanju povezanosti skupine. Šesta delavnica je bila namenjena zaljubljenosti in partnerskim odnosom, sedma delavnica je pokrivala temo prevzemanja odgovornosti, osma delavnica je bila namenjena slovesu in zaključevanju.

Na OŠ Vižmarje- Brod se v aktivnosti mladi vključujejo prostovoljno po pouku, zato je veliko več dela z usklajevanjem organizacije srečanj in iskanjem ustreznih terminov za srečanja.

OŠ BOŽIDARJA JAKCA

Na osnovni šoli Božidarja Jakca delujejo tri prostovoljke, Neža Haler, Laura Gasser in Manca Kravanja. Aktivnosti izvaja v šolskem letu 2017/18. Izvedle so 5 srečanj, še 3 so v teku izvedbe. Srečanj se udeležuje en razred devetošolcev.

Aktivnosti na OŠ Božidarja Jakca: izvedle smo 5 delavnic po 2 šolski uri. Na začetku vedno poskrbimo za ustvarjanje varnega prostora in poskrbimo za sproščeno vzdušje. V uvodni delavnici smo predstavile naš projekt in jih povabile k aktivnemu sodelovanju. Na koncu uvodne delavnice smo jih povabile, da na listke napišejo 3 teme, ki jih zanimajo in bi se o njih

želeli pogovarjati na prihodnjih delavnicah ter skrito vprašanje, ki se lahko navezuje na katero koli temo. Tako so imeli učenci možnost izraziti svoje želje ter na anonimen način vprašati nekaj kar jih zanima, česar morda osebno ne bi ali pa bi težje vprašali. Skritim vprašanjem smo se posvetile na drugi delavnici. Na zadnjih treh delavnicah smo se pogovarjali o prehodu iz osnovne šole v srednjo in o tveganjih, ki temu sledijo. Povezale smo tudi tematiko kajenja, alkohola in samopodobe. Sproti se prilagajamo potrebam mladostnikov in njihovim željam in stremimo k ciljem našega projekta.

OŠ VIDE PREGARC

Na osnovni šoli Vide Pregarc v šolskem letu 2017/18 delujeta dve prostovoljki, Teja Bakše in Michelle Risman. Trenutno delata individualno enkrat tedensko z dvema učencema, ki imata velik vedenjskih problemov ali sta žrtvi nasilja. V nadaljevanju načrtujejo izvedbo delavnic. Z učencema so izdelali oceno tveganja in načrt zmanjševanja tveganja, zdaj spremljata izvajanje načrta.

Načrtovane aktivnosti za naprej

Smo v procesu dogovarjanja za izvajanje delavnic v naslednjih OŠ: OŠ Majde Vrhovnik in OŠ Savsko naselje. Po izvedenem posvetu želijo, da bi vstopili v njihove OŠ tudi: OŠ Danile Kumar, OŠ Dravlje, OŠ Miška Kranjca.

2 SREDNJEŠOLCI

Največ razhajanj med planiranimi in izvedenimi aktivnostmi smo imeli pri programu za srednješolce. Predvidevali smo, da bomo največ aktivnosti lahko izvedli v obliki delavnic na srednjih šolah, pa se je izkazalo, da smo večin aktivnosti morali izpeljati izven šol. Glavni razlog je bil, da na srednjih šola niso videli načina, kako bi nas vključili v program. Druga ovira, s katero smo se srečevali pri izvedbi teh aktivnosti, je bilo pomanjkanje fleksibilnih ekip naših prostovoljcev in zasedenost srednješolskega prostora z raznovrstnimi aktivnostmi. Študenti prostovoljci so v kratkem času, ki smo ga imeli na voljo za izvedbo, zelo zasedeni z izpiti in študijskimi obveznostmi in smo težko kombinirali ekipe. Tretja okoliščina je bila, da sta kar dva meseca projekta padla v poletni čas, ko so počitnice in v šole ni bilo mogoče vstopiti.

Probleme z izvedbo načrtovanih dejavnosti v srednjih šolah smo reševali na različne načine. Izkazalo se je, da smo morali večino aktivnosti izvajati posredno, saj se razen na eni šoli za enkratno srečanje (Srednja Frizerska šola) na nobeni od ostalih šoli še nismo uspeli dogovoriti, da bi delavnice zares izvedli (pogovarjali smo se z Gimnazijo Ljubljana, kjer smo računali na dve skupini).

Na enodnevni delavnici na Srednji frizerski šoli, ki jo je izvedel Andrej Poglajen, je bila glavna tema samopoškodovanje in nizka samopodoba. Glede na odziv dijakov bi bilo na tej šoli smiselno nadaljevati, vendar moramo najti način za sodelovanje.

Z dijaki Gimnazije Ljubljana in Srednje vzgojiteljske šole, Aškerčeve in Vegove gimnazije smo prišli v stik posredno, preko vrstniških kontaktov. Z njim smo izvedli tri srečanja v neformalnem okolju (igrišče, bližnji lokal). Kontakt so nam pomagale vzpostaviti študentke, ki so tam opravljale prakso ali so bile dijakinje na teh šola. Ta srečanja so potekala v manjših neformalnih skupinah (sodelovali so po dva do pet prisotnih), izvajali sta jih Vida Vincek in Anja Koren. Teme, ki so jih obravnavali: uživanje alkohola in opijanje, prepovedane droge in varnejša spolnosti.

Razhajanja med planiranimi in izvedenimi aktivnostmi so se pokazale tudi pri aktivnosti Leteče ekipe, načrtovali smo srečanja s 4 skupinami, pa smo se potem uspeli srečevati le z eno. Šlo je za srečanja z neformalno skupino mladih v Črnučah (Mladi zmaji), tam smo izvedli šest obiskov terena, da bi z mladimi vzpostavili stik. Idejo, da bi lahko s to skupino bolj intenzivno delali smo morali opustiti, saj je skupina v vmesnem času razpadla, tako da smo za naprej dogovorjeni

za delo z drugo skupino, planirali smo srečanja med počitnicami, uspeli smo se dogovoriti za izvedbo dveh delavnic. Tudi nova skupina na Mladih zmajih je zelo nestabilna, redko se srečujejo, tako da za enkrat ostajamo le v kontaktih in nas bodo po potrebi poklicali.

Stik s srednješolci smo vseeno uspeli vzpostaviti in ga tudi vzdrževati, saj smo uporabljali alternativne strategije srečevanja ('visenje', snežna kepa, preko vrstnikov, lokali, domače okolje, klubi). Po metodi snežne kepe smo izvedli kar 27 individualnih analiz tveganja z mladimi iz Ljubljane. V izvedbo teh analiz je bilo vključenih 10 prostovoljcev. Pogovarjali so se z mladimi, starimi od 16 do 22 let. Izvajanje je potekalo v času od avgusta do novembra 2017. Teme, ki so jih obravnavali so bile: v uživanje alkohola in prepovedanih drog, o uporabi konoplje, o uporabi kokaina, uporaba ekstazija in 'speeda', uživanje 'trave' in 'skanka', analiza tveganja o uporabi tobaka, o situacijah nezaželene uporabe drog in podtikanje droge.

Na podlagi te izkušnje bomo v prihodnosti način delovanja nekoliko prilagodili, program bomo oblikovali kot ponudbo Obvezne izbirne vsebine, več bomo načrtovali individualnega dela in zdaj, ko imamo na fakulteti nove prostore, bomo tudi poskušali z organizacijo dogodkov na fakulteti.

Planirano

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽENCEV	Časovnica in aktivnosti	Števil o izvajalcev	Števil o izvedb (skupin)	Števil o ur izvajalca	Ure skupaj
SŠ	Delavnice SŠ Načrtovalnice	4 skupine po 15 dijakov	Priprava na delavnice (10h) Izvedba uvodnega srečanja (2h) in 6 delavnic (12h)	2	4	24	192
Leteče ekipe	Delavnice Leteče ekipe obvladovanja tveganj	Mladi zmaji (do 15 udeleženc)	Priprava na delavnice (10h) Izvedba uvodnega srečanja (2h) in 6 delavnic (12h)	2	4	24	192

		ev na delavnico)					
Afterpartiti	Različna zbirališča mladih	Računamo na vsaj 5 skupin	Priprave (3h) Izvedba: tri delavnice po dve uri (6 ur)	2	5	9	90

Izvedeno

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽENCEV	Časovnica in aktivnosti	Števil o izvajalcev	Števil o izvedb (skupin)	Števil o ur na izvaja lca	Ure skupaj
SŠ	Delavnica Srednja frizerska šola	16	Enodnevna delavnica (dve šolski uri)	1	1	6	6
SŠ – preko vrstnikov	Enkratno srečanje za OT v skupini: Gimnazija Ljubljana, Vegova gimnazija, Aškerčeva gimnazija	11	Priprave in dogovarjanje, 2 uri, izvedba 2 uri	4	3	4	24
Leteče ekipe	Delavnice Leteče ekipe	Mladi zmaji (do 6 udeleženc	Priprava na delavnice (3h)	4	8	8 ur za teren	44

	obvladovanja tveganj	ev na srečanje)	6 obiskov terena po 2 uri, dve delavnici po 2 uri			7 ur delavnice	
Afterpartii Individualne analize tveganja	Različna zbirališča mladih: 'vissenje'	27	Priprave in dogovarjanje (3h) Izvedba: 3 ure na srečanje (individualno ali v majhni skupini)	10	27	6	162

Načrtovane aktivnosti za naprej

- Dogovarjamo se s Srednjo ekonomsko šolo in Srednjo trgovsko šolo.
- Pripravljamo ponudbo v obliki OIV.

Za bolj formaliziran vstop v srednje šole razvijamo ponudbo naših delavnic v obliki OIV (kot program obveznih izbirnih vsebin). Vsebino programa bomo oblikovali v dogovoru z zainteresiranimi SŠ in v skladu s smernicami za obvezne izbirne vsebine, saj imamo tako več možnosti, da nas na šoli izberejo kot izvajalce. Tekom izvajanja smo ugotovili tudi, da se bomo morali osredotočiti na delo s prvimi letniki, se povezati tudi z dijaškimi domovi in športnimi klubi.

S srednjimi šolami bomo sodelovali še naprej, njihove potrebe so zelo različne, ponekod si želijo več individualne pomoči za dijake. Šolske svetovalne delavke so nas opozorile na velik problem vozačev, ki čakajo na prevoz v lokalih v Ljubljani. Zaznali smo problematiko uživanja alkohola in konoplje v dijaških domovih in športnih klubih. Kot pomembna tema se je pokazala minimizacija in podcenjevanje posledic uporabe konoplje in alkohola med mladimi. Zabeležili smo problem podtikanja drog. Srednješolci imajo težave v navezovanju stikov z vrstniki, opazili smo tudi precej psihičnega in 'spletnega' nasilja, ki ga mladi niti ne prepoznajo.

V pogovorih s svetovalnimi delavkami v srednjih šolah smo izvedeli, da vidijo tak program kot ga predlagamo, smiselno, vendar ga težko umestijo v aktivnosti na šoli (zasedenost z obveznostmi, veliko je vozačev). Na nekaterih srednjih šolah bi si bolj želeli, da bi dijake lahko k nam tudi napotili (za prihodnje delovanje programa moramo razmisliti o dnevnem prostoru za druženje, kamor bi mladi lahko prišli na pogovor z našimi prostovoljci, npr. med čakanjem na prevoz domov, kadar potrebujejo pogovor o izkušnji, kadar želijo preveriti informacije, načrtujejo nek dogodek...).

3 DELO S STARŠI

Delo s starši smo izvedli deloma po načrtu, deloma smo izvajanje prilagodili. V prvem delu izvajanja projekta smo morali opustiti idejo, da bi se s starši srečevali v šolskem okolju, saj ni bilo ustreznega odziva staršev. Pri izvedbi srečanj za starše smo se srečevali še s problemom prostora, saj se je fakulteta obnavljala in do konca avgusta nismo imeli lastnih prostorov za srečevanje. Zato smo iskali možnost gostovanja (dogovori z Zvezo prijateljev mladine). Del aktivnosti spomladi smo izpeljali v neformalnih okoljih.

Sprememba v dinamiki dela se je zgodila, ko smo se začeli ukvarjati s konkretnimi problemi staršev, ki so se na naju obrnili za pomoč. Organizacijo in izvajanje vsebin sva prevzeli sodelavki fakultete, študente prostovoljce sva v nadaljevanju vključevali predvsem kot pomoč pri raziskovanju tematik, ki so jih starši izpostavili, pri zbiranju gradiv in pri organizaciji srečanj. Vsebinsko sva srečanja izvajali sodelavki fakultete. Od septembra dalje poteka delo s starši zelo intenzivno in v tej skupini delamo: Klemen Ličen, Nataša Gartnar, Teja Bakše, Michelle Risman, Vera Grebenc, Amra Šabić. Kot prostovoljki sta se nam pridružili dve mami: Sara Germani in Andreja Ferkov

Planirano:

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽEN CEV	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Število izvedb (skupin)	Številna izvajalca	Ure skupaj
Starši - Klepeta Inice v živo	Starši iz OŠ/SSŠ/ ali po metodi snežne kepe	2 skupini do 10 staršev	Priprava na delavnice (10h) Izvedba delavnic: 1 uvodno srečanje (2h), in 6 delavnic (12h)	2	2	24	96
Starši - Klepeta Inice na spletu	Klepeta Inice z društvom Nevidno lepilo	Do 10 aktivnih uporabnikov na mesec, do 30 obiskov strani	Priprava in oblikovanje (interaktivne) spletne strani: 5h	1	enkratno		5
			Sprotno posodabljanje strani in priprava aktualnih vsebin: 4h/mesec, jan-nov (11mesecev)	1	(4h/11 mesecev)		44
			Moderiranje na spletu: 1,5h na teden, jan-nov (48 tednov)	1	48 tednov		72

Izvedeno:

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽE NCEV	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Število izvedb (skupin)	Številna izvaja lca	Ure skupaj
Starši - v živo	Starši iz OŠ/SŠ/ in po metodi snežne kepe	Aktivne 3 skupine staršev, udeležba variira od 4 staršev do 12 staršev na skupino, skupaj stik z vsaj 35 starši)	Priprava in organizacija na srečanja (50h) Skupna izvedba sestankov, delavnic in druženj: 13 (3 ure na srečanje); 1 celodnevno druženje (5 ur)	8	13		94
Starši - Klepetalnice na spletu	Klepetalnice z društvom Nevidno lepilo	Okoli 50 obiskov strani 2 izvedena svetovanja		1	2	40	40
		Oblikovanje in urejanje spletne strani	http://nevidno-lepilo.si/projekt-varni-kot/	1		15	15

Skupine v živo

V pomladanskem obdobju smo izvedli srečanja v neformalnem okolju (2 skupini in enodnevno druženje na dogodku). Najprej smo organizirali dve srečanja na OŠ Spodnja Šiška, kjer se starši niso odzvali. Zato smo to iz formalnega okolja prenesli na neformalno okolje, v kavarno. Izpeljali smo dva srečanja. Na enem srečanju je bilo prisotnih pet staršev, na naslednjem pa štirje. Staršem smo ponudili tudi srečanje v naravi, takrat so se nam je pridružile 4 družine. V pogovorih s starši smo predvsem obravnavali problematiko vpisa v srednjo šolo, izmenjava izkušenj glede pravil o uživanju alkohola, problematiziranje vedno bolj nadzorujoče vzgoje (primer preživljanja počitnic brez nadzora staršev). Skupina je delovala predvsem na izmenjavi lastnih izkušenj z ostalimi starši, po metodi krepitev moči in vzajemne podpore. Skupno smo izpeljali 3 srečanja.

Povezali smo se tudi z Zvezo prijateljev mladine v Mostah, kjer so nam omogočili prostor za srečanja. Tam smo poskušali izpeljati dve delavnici, vendar ni bilo odziva. Vidimo, da starši, ko se enkrat odločijo priti, v skupini sproščeno sodelujejo, težava je usklajevanje urnikov in iskanje skupnega prostega časa, (vikendi ali večerne ure). Ugotovili smo, da se bomo morali staršem zelo prilagoditi in se jim pridružiti v 'njihovem času'.

Preboj se je zgodil v poletnem času, ko se je na nas obrnila mama, ki je želela pojasniti, povezana z dogodkom, ki so ga doživeli v družini. Iz te pobude je nastala vrsta dogodkov. Formirala se je zelo aktivna skupina staršev o podtikanju drog (pripravljalni sestanki s starši in udeleženci (skupno 6 srečanj od tega 4 razširjena srečanja s povabljenimi gosti, eno izvedeno, planiramo pa še vsaj 3 srečanja (o podtikanju drog skupaj z otroki, srečanje s pediatri, srečanje s CSD). Skupina deluje v obliki skupnostne akcije. V akcij so vključeni starši, njihovi otroci (dijakinje in dijaki), študentke, povezali smo se s policijsko upravo Ljubljana (kriminalist Aleksander Pučko) in kontaktirali smo tudi druge organizacije (zdravstvene, socialne). Izvedli smo več sestankov z zainteresiranimi starši in terensko poizvedovanje (izvedle študentke). Na podlagi delavnic, ki smo jih že in ji še načrtujemo, poteka raziskovanje terena, in z zbranimi informacijami bomo pripravili informativno brošuro za starše, kako ravnati v primeru zastrupitve z drogami in v primeru podtaknjene droge.

Za potrebe brošure in navodil za starše trenutno raziskujemo in zbiramo informacije o:

- Zakonodaja na področju drog in podtikanja drog
- Vloga policije
- Vloga urgentnih služb in kakšni so formalni postopki, če gre oseba direktno na urgenco,
- Kakšna so navodila zdravnikov

- Kam poklicati v primeru podtaknjene droge
- Kam te usmeri referent, ko pokličeš 113
- Kako naj odreagira oseba, ki ji je bila podtaknjena droga oz. tisti, ki je s to osebo
- Kako se preiskuje sum podtaknjene droge
- Kako se raziskuje (možnost) posilstvo
- Vloga CSD, če gre za mladoletne žrtve
- Kako naj reagirajo starši

Izkazalo se je, da je pogovor v živo za starše zelo pomemben, saj na spletu najdejo zelo veliko informacij, ki so preveč posplošene ali površinske, potrebujejo pa konkretna navodila, kako se odzvati na težavo, s katero se srečajo. Potrebujejo tudi pomoč pri navezovanju stikov s strokovnjaki.

Kot pomemben del izvajanja aktivnosti za starše in dijake je raziskovanje terena, saj smo le tako lahko v stiku z aktualnimi problemi. To znanje potem vključujemo v izvedbo delavnic (intervjuji, spletna anketa, analiza spletnih informacij, opazovanje, analiza etnografskih podatkov s terena in druge metode zbiranja podatkov).

Načrtovane teme srečanj s starši za naprej:

Na podlagi izvedenih srečanj s starši so se nam pojavile nove teme:

- drog v športnih klubih,
- droge v okolici šole,
- seznanjanje z novimi vrstami drog

Načrtujemo nove oblike srečanj

Ugotovili smo, da se je zelo ustvarjalna in koristna dinamika vzpostavila v skupini, kjer so bili starši in otroci/mladi skupaj. Interes po skupnih srečanjih so izpostavili tako starši kot mladi sami.

Skupne delavnice za starše in otroke:

- Mlajša skupina (otroci od 11 do 14 let) in
- Starejša skupina (mladi od 15 do 19 let)

Spletno svetovanje

Spletne skupine za samopomoč za starše: skupino vodi Maja Herzog. Naslov spletne strani: <http://nevidno-lepilo.si/projekt-varni-kot/>

Na področju dela s starši smo se odločili, da jim ponudimo spletne skupine, v katerih se starši lahko anonimno srečujejo na spletu po načelih skupine za samopomoč. V procesu korakov analiza tveganja med seboj delijo izkušnje in se predvsem soočajo s svojimi strahovi ali dvomi.

Spletne skupine za samopomoč so skupine organizirane v obliki spletnih forumov, ki pa so povsem anonimne. Posamezniki sodelujejo v skupinah pod psevdonimom, 'nickname-om', drugih podatkov jim ni treba razkriti. V skupino jih vključi administrator skupine, ki skupino tudi vodi. Izključno člani skupine, ki jih je administrator, dodal lahko spremljajo pogovore, berejo in pišejo na forum. Tovrstne spletne skupine imajo svoje prednosti in tudi slabosti. Ena izmed slabosti je zagotovo, da med člani skupine ni fizičnega stika in so zato odnosi drugačni. Hkrati pa je ta slabost za nekatere lahko prednost. Na ta način člani in članice skupine ostanejo anonimni, ni se jim treba izpostavljati, zaradi česa je marsikomu prijetneje in bolj varno razkriti svoje strahove. Spletne skupine imajo tudi druge prednosti. Predvsem časovna in krajevna fleksibilnost. Člani lahko sodelujejo v skupini iz različnih koncev in predvsem takrat, ko jim čas dopušča. Ni jim potrebno iskati skupnega termina in lokacije.

Tekom izvajanja našega projekta smo zaznali veliko potrebo staršev po pogovoru in iskanju rešitev po principu analize tveganja. Glavni izziv, s katerim smo se soočali je bil, kako starše doseči. Predvsem na spletu, a tudi drugod kroži zelo veliko informacij in predvsem zelo veliko ponudbe raznih delavnic, skupin, izobraževanj za starše. Ugotavljamo, da so nekateri projekti in programi kvalitetni, veliko ponudbe pa je nekvalitetne, izvajajo jo posamezniki brez ustrezne izobrazbe in znanja, pogosto pa obljublajo hitre rešitve in recepte, ki pa so povsem nerealni. Tovrstna ponudba ni samo nevarna za posameznike in posameznice v stiski, predstavlja tudi težavo, kako s konkretnim in dobrim programom izstopati in poplave informacij. Prav promocija naših aktivnosti se je izkazala za glavni izziv in tudi ovira pri našem delu, predvsem s starši.

Načrtovane aktivnosti za naprej: Intenzivnejša promocija strani.

4 SPLETNA STRAN PROJEKTA

V času delovanja projekta se je začela oblikovati tudi spletna stran, ki je še v nastajanju, a že dostopna na spletu. Namenjena je predvsem osveščanju o obstoju projektne skupine, o obveščanju, kaj počnemo in da preko spleta privabimo nove udeležence. Spletno stran je oblikoval Klemen Ličen.

Naslov spletne strani:

<http://troptnt.splet.arnes.si/>

Planirano

Program	Tip izvedbe	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Ure skupaj
Promocija (spletna stran projekta)	Gostovanje na arnes/FSD, Facebook skupina	Priprava in oblikovanje spletne strani projekta 10h	1	10
		Posodabljanje strani in pripravljanje aktualnih novic (sprotno) (1h/teden): jan - nov (48 tednov)	1	48

Izvedeno

Program	Tip izvedbe	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Ure skupaj
---------	-------------	-------------------------	--------------------	------------

Promocija (spletna stran projekta)	Gostovanje na arnes/FSD, Facebook skupina	Priprava in oblikovanje spletne strani projekta, posodabljanje strani	2	22
---------------------------------------	---	---	---	----

Načrtovane aktivnosti za naprej

Spletno stran je potrebno prenoviti, vanjo vključiti vse aktualne informacije, angažirati moramo nove prostovoljce, ki bodo prevzeli to nalogo. Delo bomo organizirali v obliki uredniškega odbora, določili bomo koordinatorje posameznih vsebin. Delo pri urejanju je potrebno porazdeliti med več prostovoljcev.

5 IZOBRAŽEVANJA ZA PROSTOVOLJCE

Za študentke in študente FSD smo s pomočjo KARIERNEGA CENTRA Univerze v Ljubljani organizirali izobraževanja, katerih namen je bil, da pridobijo večje kompetence pri oblikovanju in izvajanju programov na področju tveganih življenjskih slogov (ki vključujejo uživanje alkohola in drog, spolnost, nasilje, udeležba v prometu, uporaba ITK tehnologije in drugo)

Študenti so tako pridobili več kompetenc za samostojno delo- načrtovanje in izvajanje skupnostnih programov na področju obvladovanja tveganih življenjskih slogov mladih, izobraževanje jim je omogočilo pridobivanje specifičnih znanj o posameznih pojavih in znanj za delo na tem področju (kar posledično omogoča več možnosti za osebno kariero in zaposlitev na tem področju).

Vsebine so jim predstavili strokovni sodelavci nevladnih organizacij iz Ljubljene (Društvo za nenasilno komunikacijo, Stigma in Kralji ulice).

VSEBINE DELAVNIC, ki so se jih udeležili študenti:

ČAS IZVEDBE	NASLOV DELAVNICE	Vsebina
20.3. in 23.3.2017 6 ur	Vodenje projektov	Izobraževanje o vodenju projektov, prijavljanje na razpise, uporabniška perspektiva (3 ure) Etične in pravne dileme na področju dela z mladoletnimi uporabniki (3 ure)
9.5. in 11.5. 2017 6 ur	Oblike dela z mladimi	Oblike dela z rekreativni uživalci drog in 'aktualne scene', delo z zasvojeni uživalci, strategije in politike na področju drog, etično socialno delo, motiviranje za delo Oblike dela s straši, značilnosti svetovalnega dela,
30.5. in 1.6.2017	Veščine za delo na terenu	Zdravstvene posledice tveganih praks (spolno prenosljive bolezni, okužbe, zastrupitve pri alkoholu)

12 ur		in drogah), znanje o prvi pomoči pri predoziranju in poškodbah (4 ure), Uspešno reševane konfliktov in oblike odzivov na nasilno vedenje, vključno učenje nenasilne komunikacije (8 ur)
-------	--	--

6. ORGANIZACIJA STROKOVNEGA POSVETA

Namen posveta je bil, da o izvajanju našega projekta seznanimo vse potencialno zainteresirane osnovne in srednje šole, da javno predstavimo naše delo in da poskrbimo za kontinuiteto izvajanja vključno z dogovarjanjem za nadaljevanje aktivnosti. Z javnim posvetom smo želeli dobiti tudi povratno informacijo in komentarje tako tistih šol, s katerimi sodelujemo kot morebitnih novih šol, predvsem z vidika njihovih pričakovanj, želja in možnosti. Vabili smo šolske svetovalne delavce in delavke in ravnatelje/ravnateljice vseh ljubljanskih osnovnih in srednjih šol (poslano na več kot 120 naslovov).

Samo načrtovanje in izvedba posveta sta zahtevala več angažiranja vseh udeleženi v projektu kot smo prvotno predvidevali. Predvsem smo morali več prizadevanj vložiti v informiranje o posvetu in neposreden stik z udeleženci, saj le objava vabila ni kazala na dober rezultat. Število zainteresiranih udeležencev in udeleženk se je povečalo šele, ko smo intenzivneje vabili na osebni način: klicali smo na vse šole, predstavili vsebino posveta na aktivu ravnateljev in ravnateljic in prosili svetovalne delavke iz že sodelujočih šol, da povabijo ostale kolegice in kolege.

Prav tako smo več ur od načrtovanih porabili za aktivnosti, vezane na pripravo vsebin posveta. V načrtovanje in izvedbo posveta smo bili vključeni vsi, ki ta trenutek intenzivno delamo na projektu (15 sodelavk in sodelavcev). Skupaj smo oblikovali vabilo in napoved posveta ter dorekli vsebino. Izdelali smo prezentacije, načrt delavnice, pripravili gradiva za izvedbo delavnic, pripravili gradiva za predavanja. Vsa gradiva (kopije predstavitev metode ocene tveganja, predstavitev primerov, kopije prezentacij) smo razdelili udeleženkam. Vsi udeleženi so dobili potrdilo o udeležbi.

Prostovoljke so same poskrbele za potek dogodka, vključno s pripravo prostora in pogostitev.

Planirano

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽENCEV	Časovnica aktivnosti	in	Število izvajalcev	Število ur na izvajalca	Ure skupaj
---------	-------------	---------------------	----------------------	----	--------------------	-------------------------	------------

Promocija (posvet)	Posvet	40 strokovnih delavcev in druge javnosti	Priprave: maj –avgust Izvedba – oktober Organizacijsko in vsebinsko delo			33
-----------------------	--------	--	---	--	--	----

Izvedeno

Program	Tip izvedbe	ŠTEVILO UDELEŽENCEV	Časovnica in aktivnosti	Število izvajalcev	Število ur na izvajalca	Ure skupaj
Promocija (posvet)	Posvet	120 vabil na OŠ in SŠ 32 prijavljenih	Priprave: avgust - oktober Izvedba – november Organizacijsko in vsebinsko delo	15	9 priprave	135
		36 udeleženi na posvetu	6 urni seminar: predavanja, predstavitev, diskusija in delavnica. Izvedba in pogostitev	15	2	30

Vsebina posveta zajema predstavitev aktivnosti in delavnico o analizi tveganja.

- Predstavitev skupnostnega pristopa za obvladovanje tveganj med mladimi – Tveganja na tehtnici: doc.dr. Vera Grebenc
- Program Varnejše odraščanje za osnovnošolce (primer OŠ Vižmarje Brod): Vida Vincek, Anja Koren, Anže Trček
- Program varnejše odraščanje za osnovnošolce (primer OŠ Nove Fužine in OŠ Božidarja Jakca): Neža Haler, Laura Gasser, Manca Kravanja

- Program Delo s starši - Starši staršem in Klepetalnica na spletu: Maja Hercog, Nataša Gartnar, Teja Bakše, Michelle, Risman, Klemen Ličen.
- Program Načrtovalnice obvladovanja tveganj za srednje šole in možnost izvajanja tovrstne oblike programa kot Obvezna izbirna vsebina (predstavitev in diskusija: doc.dr. Vera Grebenc, as.dr. Amra Šabić, Laura Zavec, Nataša Gartnar)
- Analiza tveganja: metoda in načela dela: doc.dr. Vera Grebenc
- Predstavitev konkretnega primera analize tveganja: Neža Haler, Laura Gasser
- Delavnica o postopku analize tveganja (delo po skupinah): as.dr. Amra Šabić skupaj s študentkami in študenti

Enodnevni posvet smo izvedli 16.11.2017. Udeležilo se ga je 36 udeležencev in udeleženk-večinoma šolskih svetovalnih delavk, sodelavk društev, ki delujejo na področju dela z mladimi in nekaj zainteresiranih prostovoljk. Večina udeleženk je posvet ocenila kot zelo dober.

Posvet je predstavljal intenziven dogodek v prehodni fazi med zaključevanjem nekega obdobja in začetkom novega obdobja. Povratne informacije in vtisi oziroma komentarji udeleženk nam zelo koristijo pri nadaljnjem načrtovanju dela (tako v smislu organizacijskega vidika in mreženja kot tudi na povsem vsebinski ravni – metodika dela, pristopi, aktualne tematike, specifikke šolskih okolij, specifične potrebe mladih). Kot dobra se je izkazala **kombinacija skupinskega in individualnega pristopa**.

Ob zaključku posveta smo se dogovorili za izvajanje aktivnosti v dveh srednjih šolah: Srednja ekonomska šola in Srednja trgovska šola. Z nami želijo sodelovati tudi v novih osnovnih šolah: OŠ Danile Kumar, OŠ Dravlje, OŠ Miška Kranjca

7. PREDSTAVITVE PROJEKTA V JAVNOSTI

Nosilka projekta sem projekt predstavljala na mednarodni konferenci v Zagrebu, na okrogli mizi na nacionalni konferenci nevladnih organizacij:

GREBENC, Vera. Development of harm reduction and risk prevention program for youth in the community. V: RIHTER, Liljana (ur.), BERC, Gordana (ur.). *Multidisciplinary education and practice for social development and social good : book of abstracts*. Zagreb: University of Zagreb, Faculty of Law, Departmen of Social Work. 2017, str. 88-89. <http://icsd2017.org/wp-content/uploads/2017/07/Book-of-Abstracts-v4.pdf>.

Grebenc, Vera. Okrogla miza o Izzivih zasvojenosti, 25.10.2017. Mestna hiša, Ljubljana

Grebenc, Vera: Prednosti skupnostnega pristopa pri obvladovanju tveganih življenjskih slogov, izvedeno na 2. konferenci nevladnih organizacij z naslovom 'Še ena konferenca o uporabi drog med mladimi?', Ig, 9.11.2017.

Projekt je predstavljen v publikaciji Izzivi z zasvojenostmi, ki je izšla pri MOL 2017.

Študentke prostovoljke so projekt predstavile na 'Tržnici prostovoljnih del', ki ga je organizira ŠOU Pedagoške fakultete, Ljubljana. Sodelovali sta Vida Vincek in Maja Herzog.

Študentka Vida Vincek je projekt predstavila na Aktivu ravnateljev in ravnateljic ljubljanskih osnovnih šol, 25.10.2017.

O projektu je mogoče prebrati na spletni strani Fakultet za socialno delo, pod vsebino projekti v izvajanju:

https://www.fsd.uni-lj.si/fakulteta/studijska_centra/center-za-studij-drog-in-zasvojenosti/

In na spletni strani projekta: TropTNT

<http://troptnt.fsd.uni-lj.si/>

Druga gradiva za promocijo: Za udeležence strokovnega posveta smo pripravili navodila za analizo tveganja in gradiva za izvedbo delavnice o ocenjevanju tveganj.

Načrtovane aktivnosti:

Preureditev spletne strani in osvežitev z novimi in aktualnimi vsebinami. Potrebno je vnesti vsebine za mladostnike in starše.

10 KOORDINACIJA IN MENTORIRANJE

Skupina se je redno dobival na sestanki enkrat na 14 dni, koordinacijo izvajajo Vida Vincek, Nina Furlan in Nataša Gartnar. Vse tri sodelavke skrbijo za hranjenje dokumentov, ki nastajajo tekom projekta.

Sodelavke so v tem času opravile 153 ur koordinacije, ki so vključevale: obveščanje in vodenje skupine prostovoljcev, arhiv, zbiranje elevacijskih vprašalnikov in drugih gradiv in dokumentov.

S prostovoljci sva dnevno osebno in po mejlu v stiku sodelavki fakultete. Tedensko sva opravili vsaj po 5 ur intenzivnega dela na ravni svetovanja, podpore, beleženja, koordinacije in strokovnega usmerjanja.

Skupaj s prostovoljci smo pripravili ali imamo v pripravi več gradiv: priročnik za nove prostovoljce za izvajanje delavnic, brošura za starše, etični kodeks skupine.

Načrti za prihodnost:

Vzdrževati želimo visoko raven vključenosti in odgovornosti vseh vključenih v projekt. To predpostavlja rednost medsebojnega obveščanja o aktivnostih, skupno reševanje problemov in izzivov, s katerimi se ekipe srečajo na terenu, skupno načrtovanje aktivnosti, jasna navodila za delo in izvajanje delavnic, upoštevanje etičnosti pri delu in sprotno ocenjevanje lastnega dela. V ta namen načrtujemo v začetku januarja skupno večdnevno delavnico za prostovoljce, ki bo vključevalo analizo dosedanjega dela, sprejemanje etičnega kodeksa, postavljanje pravil skupnega delovanja za naprej.

11 KADROVSKA ZASEDBA

Trenutno je v izvedbo projekta vključenih 15 članov in članic (13 študentk in študentov, 2 sodelavki fakultete), občasno so se projektu pridružili začasni prostovoljci, teh je bilo 9.

Prostovoljci, ki so se občasno vključevali v delo (izvajanje delavnic, pomoč pri stikih na terenu, raziskovanje vsebin): Anže Štrancar, Patricija Stariha, Andrej Poglajen, Matea Orlić, Simona Nahtigal, Nika Vukša, Manca Ogrin, Sara Germani, Andreja Ferkov

Načrti za prihodnost:

Skupina se bo morala kadrovske okrepiti, saj načrtujemo vrsto aktivnosti, ki jih študentke, dokler so vpete v redni študij, ne morejo v celoti pokriti. Razpis za nove prostovoljce bomo pripravili po novem letu.

Določili smo komisijo (tri aktivne prostovoljke) za izvedbo razpisa iskanja novih prostovoljcev in prostovoljk. Vabil bomo vse študentke fakultete od prvega do četrtega letnika in študentke magistrskega študija. Razpis bo objavljen v začetku januarja 2018, razgovori se bodo izvedli v začetku februarja 2018.

11 POROČILO O OPRAVLJENIH URAH

1.3. do 30.6.2017

Član_ica projekta	URE	OPRAVLJENE NALOGE
Maja Hercog	35	Priprava in promocija spletnih skupin za starše, urejanje spletne strani, vodenje skupin
Klemen Ličen	36	Načrtovanje in izvedba 4ih srečanj s starši, postavitvev in oblikovanje spletne strani projekta TROPTNT, posodabljanje strani, terensko delo, povezovanje z drugimi organizacijami
Vida Vincek	36	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, priprava gradiv, udeležba na izobraževanjih, iskanje novih terenov.
Anja Koren	36	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, priprava gradiv, udeležba na izobraževanjih, priprave na nove terene.
Neža Haler	27	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, udeležba na izobraževanjih, priprave na nove terene.
Manca Kravanja	27	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, udeležba na izobraževanjih, priprave na nove terene.
Laura Gasser	27	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, udeležba na izobraževanjih, priprave na nove terene.
Nataša Gartnar	30	Organizacija sestankov, povezovanje, vodenje dokumentacij.
Nina Furlan	44	Organizacija sestankov, povezovanje, vodenje dokumentacij, oblikovanje evalvacijskih obrazcev, organizacija izobraževanj.
Anže Trček	36	Načrtovanje in izvedba pogovornih delavnic, priprava gradiv, udeležba na izobraževanjih, priprave na nove terene.

1.7. do 15.12. 2017

ČLAN_ICA	URE	OPRAVLJENO DELO PO URAH
----------	-----	-------------------------

Nina Furlan	72	10 (priprave na posvet, organizacija), 10 sestanki, 20 ur zapisniki in dokumentiranje, 10 koordinacija, 7 sodelovanje na posvetu, 10 prenova spletnih strani, 5 izvedba delavnic
Nataša Gartnar	72	10 organizacija, 5 sestanki, 21 terensko delo in priprave, 6 priprave na delavnico s starši, 4 priprave na posvet, 1 okrogla miza, 3 delavnice s starši, 7 sodelovanje na posvetu, 10 prenova spletnih strani, 5 izvedba delavnic
Klemen Ličen	44	8 urejanje spletne strani, 4 urejanje slikovnega materiala za spletno stran, 9 vabila, program in priprave za posvet, 5 zbiranje kontaktov OŠ in SŠ, 2 delavnice s starši, 4 sestanki, 7 sodelovane na posvetu. 5 izvedba delavnic
Maja Hercog	11	6, sestanek in priprave na posvet, 5 sodelovanje na posvetu
Vida Vincek	101	10 priprave na posvet (maili, vabilo, program, priprava na sam posvet), 1 okrogla miza, 2 tržnica prostovoljnih del, 1 aktiv ravnatelj, 7 sestanki, 2 klicanje po SŠ in OŠ, 30 koordinacija ekip, 10 gradiva za spletno stran, 21 individualne analize tveganja , 7 sodelovanje na posvetu, 10 prenova spletnih strani
Anja Koren	42	5 sestanki, 1 okrogle mize, 2 delo doma, 2 klicanje SŠ in OŠ, 12 individualne analize tveganja, 8 terenski obiski, 7 sodelovanje na posvetu, 5 izvedba delavnic
Neža Haler	64	18 ur delavnic, 14 ur priprav na delavnice, 10 ur pisanje poročil, 8 ur sestanki in ostale obveznosti v projektu., 1h sestanki, 7 sodelovanje na posvetu, 6 izvedba delavnic
Manca Kravanja	64	18 ur delavnic, 14 ur priprav na delavnice, 10 ur pisanje poročil, 8 ur sestanki in ostale obveznosti v projektu. 1h sestanki, 7 sodelovanje na posvetu, 6 izvedba delavnic
Laura Gasser	68	18 ur delavnic, 14 ur priprav na delavnice, 10 ur pisanje poročil, 8 ur sestanki in ostale obveznosti v projektu. 5h sestanki, 7 sodelovanje na posvetu, 6 izvedba delavnic
Laura Zavec	27	3 Priprava besedila OIV in priprave na posvet, 1 sestanek, 6 terenski obiski in individualne analize tveganja, 7 sodelovanje na posvetu, 10 izvedba delavnic

Anže Trček	31	2 priprave na posvet, 2 sestanek, 10 delavnice OŠ, 7 sodelovanje na posvetu, 10 izvedba delavnic
Micelle Risman	56	35 (individualno delo v soli, sestanki s svetovalno delavko tam, priprave na delavnice za starše, terensko raziskovanje), 5 sestanki, 7 sodelovanje na posvetu, 9 izvedba individualnega svetovanja
Teja Bakše	61	35h na Oš Vide Pregarc (sestanki, načrtovanje dela, delo z učenci in priprave na delo) 5 ur terenskega raziskovanja (intervjuji, iskanje gradiva), 5 sestanki, 7 sodelovanje na posvetu, 9 izvedba individualnega svetovanja
Vera Grebenc	27	17 načrtovanje in izvedba delavnic za starše, 10 načrtovanje, organizacija in izvedba posveta
Amra Šabić	19	9 načrtovanje in izvedba delavnic za starše, 10 načrtovanje, organizacija in izvedba posveta
SKUPAJ UR	1093	